

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen 1.12.2023 - 31.12.2027 toimeenpano, varallaolon lopettaminen ja yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskustoiminnan aloittaminen

Kokoltk 23.11.2023 § 111
548/00.04.00/2022

Valmistelija: : pelastustoimen palvelualuejohtaja Paavo Tiitta puh. 044 718 8102, paavo.tiitta(at)pshyvinvointialue.fi,
pelastuspäällikkö Juha Kärkkäinen puh. 044 717 4569
juha.karkkainen(at)pshyvinvointialue.fi

Palvelutasopäätös on hyväksytty aluevaltuustossa 13.11.2023, jota ennen se on hyväksytty kokonaisturvallisuuslautakunnassa ja edelleen aluehallituksessa. Palvelutasopäätöksen on oltava voimassa 1.12.2023.

Talousarviossa on mukana pelastustoimen tuottama ensihoidon palvelutuotanto nykyisellä pohjalla, joka on koetellusti todettu taloudellisesti kustannustehokkaaksi ja laadullisesti hyväksi toimintamalliksi. Lisäksi talousarviossa on huomioitu myös uusi kansallinen pelastussukellusohje, joka nostaa pelastussukellukseen osallistuvan henkilöstön toimintakykyluokituksen vaatimuksia.

Varallaolo

Varallaolon oikeuskäsittelyt ovat jatkuneet sopimushenkilöstön osalta syksyllä 2023 käräjäoikeudessa. Ratkaisu on odotettavissa vuoden lopussa. Varallaolosta on luovuttu asteittain siten, että vakinainen henkilöstö ei osallistu varallaoloon toimialueen palomestareita lukuun ottamatta. Sopimushenkilöstö on tehnyt vapaamuotoista varallaoloa 30 minuutin toimintavalmiusajalla keskimäärin 1 hlö / hälytysryhmä keskisuurten 24/7 asemien toiminnan aloittamisen tukena, koska 24/7 asemien resurssi ei ole ollut suunnitteluvahvuudessa kaikilta osin. Sopimushenkilöstön varallaololla on paikattu myös henkilöresurssivajeita. Sopimushenkilöstön periaatteellista varallaoloa on myös jatkettu paloasemaverkoston 24/7 päivystysmuotoon siirtymisen ajan, sopimushenkilöstön edelleen sitouttamiseksi ja pysymään toiminnassa mukana. Sopimushenkilöstölle on budjetoitu varallaolokorvauksiin määrärahaa maaliskuun loppuun 2024, jonka jälkeen toimintavalmiuden runko perustuu päivystäviin pelastusasemiin, joiden tukena ovat pelastusasemakohtaiset hälytysryhmät. Sopimushenkilöstön aktiivinen osallistuminen hälytysryhmien toimintaan on palvelutuotannon osalta kriittistä.

Päällystön osalta päivystävien palomestareiden vapaamuotoinen toimialueen kokoinen varallaolo on tarkoituksenmukaista säilyttää uuden yhteistoiminta-alueen tilannekeskuksen, jossa on mukana pelastustoiminnan johtamiselementti, aloittamiseen saakka. YT-alueen tilannekeskuksen aloittaminen vaikuttaa päivystävien

palomestareiden toiminta-alueeseen, kuitenkin siten että päivittäisjohtamisen valmiudet säilyvät koko maakunnan alueella.

YT alueen tilannekeskus

Pelastuslain ja pelastustoimen järjestämislain sekä valmisteilla olevan valtioneuvoston asetuksen kautta Pohjois-Savon pelastuslaitokselle määräytyy vuoden 2024 alusta alkaen velvollisuus järjestää alueelliset tilanne- ja johtokeskusjärjestelyt ja muu pelastustoiminnan johtamisen edellytyksenä oleva erityisvalmius. Kyseinen valmius tuotetaan Itäiselle alueelle, eli Etelä-Savon, Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien alueelle. Tarkemmin nämä vastuut ja velvollisuudet kuvataan valtioneuvoston asetuksessa, johon tämän hetken tiedon mukaan on tulossa siirtymäaika 6-12kk.

Yhteistyöalueen pelastuslaitokset ovat perustaneet kehitysprojektin, jossa on päätoiminen projektipäällikkö toiminnan suunnittelun tueksi vuoden 2023 loppuun saakka. Toiminnan suunnittelemisessa on otettu huomioon myös poikkeusolot ja YT-alueen perusjohtamisjärjestelmien yhteensovittaminen. Koska YT-alueen tilannekeskuksen alkaminen siirtynee, projektipäällikön tehtäviä jatketaan kesään 2024 pelastuslaitosten yhteisellä rahoituspohjalla.

Pelastustoimen johtamisjärjestelmän yhdenmukaistaminen ja kehittäminen – työryhmässä on valmisteltu Sisäministeriön johdolla valtakunnallista johtamisen yleisohjetta pelastustoimelle, joka ohjaa myös näiden alueellisten tilanne- ja johtokeskusten toimintaa. Työryhmä toimii vuoden 2023 loppuun saakka ja sen lisäksi on tarkoitus nimetä SM:n pyynnöstä toimeenpanoryhmä ohjeen jalkauttamiseen, eli tukemaan näiden tulevien asetusten (alueellisen tilanne- ja johtokeskustoiminnan) käyttöönottoa. Nykyistä ISTIKE-tilannekeskustoimintaa kehitetään ja vahvistetaan keväällä 2024 asetuksen mukaisesti päällystöviranhaltijoilla, jolloin voimme varmistaa, että meillä on asetuksen mukainen suorituskyky viimeistään siirtymäajan lopussa.

Valmistelijan päätösehdotus:

Palvelutasopäätöksen toimeenpano, varallaolon lopettaminen ja yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskustoiminnan aloittaminen merkitään tiedoksi.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Palvelutasopäätökseen kirjatuilla toimenpiteillä tuotetaan pelastuslain lakisääteisiä ja aluehallintoviraston valvomia välttämättömiä palveluita sekä normaalioloissa, poikkeusoloihin varautumisessa ja poikkeusoloissa. Palvelutasopäätöksen vaatimusten mukaisista riittävästä resurssista on varmistuttava lakisääteisten pelastuslain ja -asetusten mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi. Pelastustoimi tuottaa onnettomuuksien ennalta ehkäisyn palveluita, valvontaa, ohjausta ja neuvontaa, sekä pelastustoiminnan avulla pelastaa ihmishenkiä ja omaisuutta sekä

pienentää onnettomuuksien seurannaisvaikutuksia. Taloudellisuus- ja tuottavuusnäkökulma on huomioitu palvelutasopäätöksessä resurssien optimoimisessa, erityisosaamisen keskittämisessä sekä varallaolon asteittaisessa lopettamisessa ja kompensatiokeinojen käyttöönotossa. Integraatio toteutuu toimialan vastuiden yhteensovittamisessa ja koordinoinnissa hyvinvointialueen sisällä, ja muiden viranomaisten yhteistoiminnassa mm. valmiustoimikunnissa ja muissa alueellisissa ja kansallisissa kehittämissä sekä alueellisen tilanne- ja johtokeskustoiminnan kehittämisessä pelastuslain ja pelastustoimen järjestämislain sekä valmisteilla olevan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti.

Toimivallan peruste	hallintosääntö 44 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1
Esittelijä	pelastustoimi- ja turvallisuuspalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Kokonaisturvallisuuslautakunta merkitsee tiedoksi palvelutasopäätöksen 1.12.2023 - 31.12.2027 toimeenpanon, varallaolon lopettamisen ja yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskustoiminnan aloittamisen.
Päätös	Merkitään pöytäkirjaan, että Allu Koskinen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 17.14. Merkittiin tiedoksi.